

Arş. Gör. Begüm ALPAT

**ULUSAL ALANDA VE
MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK
ALANINDA SOYBAĞININ
KURULMASINA İLİŞKİN
DÜZENLEMELER**

HER ŞEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BAŞLANGIÇTIR.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	5
ÖZET	7
ABSTRACT	9
İÇİNDEKİLER.....	11
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

SOYBAĞI KAVRAMI VE TARİHİ GELİŞİMİ

1.1. Soybağının Tanımı ve Türleri	21
1.1.1. Genel Olarak Soybağı Kavramı	21
1.1.2. Soybağının Türleri	22
1.2. Soybağının Tarihi Gelişimi	23
1.2.1. Eski Dönem Hukuk Sistemlerinde Soybağı.....	23
1.2.2. Cumhuriyet Öncesi Türk Hukuk Sisteminde Soybağı.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSAL HUKUKTA SOYBAĞININ KURULMASI

2.1. Genel Olarak Soybağının Kurulması	29
2.1.1. Soybağının Kurulması ve Türleri	29
2.1.2. Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlık.....	29
2.1.3. Doğum İle Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlığın Kurulması	30

2.1.4. Çocuk İle Babası Arasında Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlığın Kurulması.....	31
2.1.5. Evlat Edinme İle Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlığın Kurulması.....	33
2.1.6. Evli Kadın Üzerinde Manus İle Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlığın Kurulması.....	33
2.1.7. Hâkimiyet Esasına Dayanan Hısımlığın Hükümleri	34
2.2. Çocuk İle Anne Arasında Soybağının Kurulması.....	35
2.2.1. Doğum Yolu ile Soybağının Kurulması	35
2.2.2. Evlat Edinme Yolu ile Soybağının Kurulması	39
2.3. Çocuk İle Baba Arasında Soybağının Kurulması	39
2.3.1. Anne ile Evlilik Neticesinde Soybağının Kurulması.....	40
2.3.1.1. Doğum Sırasında ya da Ana Rahmine Düştüğü Sırada Evli Olma	40
2.3.1.2. Doğumdan Sonra Anne ile Evlenme.....	44
2.3.2. Tanıma ile Soybağının Kurulması.....	46
2.3.3. Babalık Davası ile Soybağının Kurulması.....	47
2.3.4. Evlat Edinme ile Soybağının Kurulması	50
2.4. Soybağının Türleri	52
2.4.1. Doğal Soybağı- Hukuki Soybağı.....	53
2.4.2. Gerçek Soybağı- Yapay Soybağı.....	53
2.5. Evlilik İçi Soybağı- Evlilik Dışı Soybağı	53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA SOYBAĞININ KURULMASI

3.1. Genel Olarak	55
3.2. 1330 Tarihli Ecnebilerin Hak ve Vazifeleri Hakkında Muvakkat Kanuna Göre Soybağının Kurulması	56
3.3. 2675 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanuna Göre Soybağının Kurulması.....	59
3.4. 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanuna Göre Soybağının Kurulması.....	61
3.4.1. Çocuğun Doğum Anındaki Milli Hukuku.....	64
3.4.2. Çocuğun Mutad Mesken Hukuku.....	65
3.4.3. Ananın veya Babanın, Çocuğun Doğumu Anındaki Milli Hukukları.....	66
3.4.4. Ana ve Babanın Çocuğun Doğum Anındaki Müşterek Mutad Mesken Hukuku.....	66
3.4.5. Çocuğun Doğum Yeri Hukuku.....	67
3.5. Soybağının Kurulmasına İlişkin Milletlerarası Sözleşmeler	69
3.5.1. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	69
3.5.2. Evlenme İle Nesep Düzeltilmesi Hakkında Sözleşme.....	72
3.5.3. Evlilik Dışı Çocukların Tanınmalarını Kabule Yetkili Makamların Yetkilerinin Genişletilmesine Dair Sözleşme.....	73
3.5.4. Evlilik Dışında Doğan Çocukların Tanınmasına Dair Sözleşme.....	74

3.5.5. Evlilik Dışı Çocukların Anne Bakımından Soybağının Tesisi Hakkında Sözleşme	76
3.5.6. Evlilik Dışı Çocukların Hukuki Durumu Hakkında Sözleşme.....	77
3.5.7. Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşme	78

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SOYBAĞININ KURULMASINDA YETKİ VE YARGILAMA USULÜ İLE UYGULAMADA ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR

4.1. Soybağının Kurulması İle İlgili Davalarda Yetki ve Yargılama Usulü	79
4.1.1. Medeni Hukukta Yetki ve Yargılama Usulü	79
4.1.2. Milletlerarası Hukukta Yetki ve Yargılama Usulü.....	80
4.2. Soybağının Kurulması Açısından Uygulamada Çıkan Sorunlar.....	82
4.2.1. Özel Olarak Embriyo Oluşturma Durumu	84
4.2.2. Yapay Üreme Tekniklerine İlişkin Kavramlar ve Yasal Dayanakları	85
4.2.3. Yapay Üreme Tekniklerinin Evlilik İçinde Uygulanması.....	87
4.2.4. Yapay Üreme Tekniklerinin Evlilik Dışında Uygulanması.....	89
SONUÇ	91
KAYNAKÇA	97
ÖZGEÇMİŞ	108